

SIVILOMBUDET

SYKEHUSET ØSTFOLD HF
Klinikk for psykisk helsevern og rusbehandling
v/klinikkleder Geir Andreas Joner
Postboks 300
1714 GRÅLUM

Vår referanse
2023/5304

Deres referanse

Vår saksbehandler
Tonje Østfold Byhre

Dato
17.02.2025

Sivilombudets tilbakemelding på Sykehuset Østfolds oppfølging etter besøksrapport Indre Østfold fengsel, avdeling Eidsberg 9.-11. april 2024

Vi viser til brev fra Sykehuset Østfold, Klinikk for psykisk helsevern og rusbehandling av 16. januar 2025 der sykehuset orienterer om sin oppfølging av Sivilombudets anbefalinger gitt i rapport etter besøk til Indre Østfold fengsel, avdeling Eidsberg 9.-11. april 2024.

Sykehuset skriver at besøksrapporten er gjort kjent for Helse Sør-Øst, og for medarbeidere, tillitsvalgte og ledere ved sykehuset. Videre at funn og anbefalinger har blitt grundig gjennomgått i Klinikk for psykisk helsevern og rusbehandling og de aktuelle avdelingene, herunder Avdeling for rus og avhengighetsbehandling, Avdeling for barne- og ungdomspsykiatrisk og barnehabilitering, og Nordre Østfold DPS.

Ombudet ser det som positivt at sykehuset har forankret besøksrapportens funn og anbefalinger både i linjeledelse og på tvers av avdelinger ved klinikken. Det ser vi kan bidra til økt forståelse for de innsattes helsebehov, samt økt samarbeid mellom de ulike helsetjenestene innen psykisk helsevern og rusbehandling, og med den kommunale helsetjenesten og fengselet.

Gjennomgang av sykehusets svar jf. besøksrapportens nummerering av anbefalingene

20. Fengselet, kommunen og sykehuset bør samarbeide om å iverksette helsefremmende tiltak for innsatte for å forebygge og redusere negative helsekonsekvenser som følge av bemanningssituasjonen i fengselet.

Vi merker oss at sykehuset, fengselet og kommunen hadde et samarbeidsmøte i november 2024 hvor partene startet revidering av samarbeidsavtalen, med hovedmål at de innsatte i fengselet får faglig forsvarlige helsetjenester i tråd med sine behov og rettigheter. Avtalen skal sikre organisering og samarbeid i helseoppfølgingen, jevnlig møter, og ta høyde for uforutsette hendelser som krever at det settes av tid for å drøfte alternativer og midlertidige tiltak underveis.

Sykehuset skriver at de internt og i trepartssamarbeidsmøtet ønsker å etablere en omforent forståelse av de innsattes behov for helsetjenester, inkludert tilgang til nødvendige helsetjenester innen psykisk helsevern både med fysiske samtaler og digitale samtaler.

21. Fengselet, kommunen og sykehuset bør sammen sikre at de innsatte får tilgang til nødvendige helsetjenester innen psykisk helsevern.

Sykehuset beskriver flere konkrete tiltak som er forankret i den reviderte samarbeidsavtalen mellom partene, blant annet muligheten for utvidede samarbeidstiltak med involvering av tverrfaglige ressurser jf. Individuell plan/fremtidsplan/sikkerhetsplan, at man skal være oppmerksom på unge innsatte mellom 15-18 år, og iverksette forebyggende tiltak for isolasjonsskader.

22. Sykehuset bør raskt sikre fast stedlig tilstedeværelse av poliklinisk DPS-tjeneste i fengselet.

Sykehuset viser til rekrutteringsvansker siden høsten 2023, men at det i desember 2024 ble ansatt en spesialist med forventet tiltredelse i starten av april 2025.

Ombudet legger til grunn av sykehuset stiller midlertidige, kompenserende tiltak til rådighet i påvente av tiltredelsen.

28. Fengsel, kommunen og sykehuset bør sammen sikre kontinuitet i helseoppfølgingen til de innsatte. Herunder bruke kommunens oversikt over avlyste/utsatte fremstillinger som fast tema i trepartssamarbeidet, samt sikre at tvangsmidler som håndjern ikke er til hinder for helseoppfølgingen.

Både sykehus, kommune og fengsel skriver identiske svar om at helsetjenestene kan komme med anbefalinger vedrørende håndjern, men det er fengselet som har det avgjørende vedtaket tatt ut fra en sikkerhetsvurdering. Vi merker oss samarbeidet mellom de tre partene, samtidig som vi undrer oss over at helsetjenestene ikke fremhever et tydelig pasient- og behandlingsforløpsperspektiv.

Vi minner om våre konkrete funn under besøket, eksempelvis at innsatte sa nei til fremstilling eller nektet å la seg undersøke på sykehus iført håndjern, fordi de opplevde det uverdigg og pinlig, og ikke ønsket at andre pasienter, pårørende og ansatte på sykehuset skulle tenke at de var så farlige at håndjern og uniformerte vakter var nødvendig. Vi legger til grunn at helsetjenestene har selvstendig ansvar for å vurdere de helsemessige konsekvensene dersom fremstilling avlyses/utsettes eller undersøkelser på sykehus ikke blir gjennomført på grunn av tvangsmiddelbruk.

Andre oppfølgingstiltak

Sykehuset skriver at de har hatt dialog med lederen for den kommunale helseavdelingen og inspektøren i fengselet om hvordan det ønskes å jobbe best mulig rundt de mindreårige innsatte. Målet er et tettere samarbeid rundt hver enkelt innsatt, med faste

samarbeidsmøter for alle involverte i saken (den innsatte, helseavdeling, psykolog, skole, ungdomsteam, evt. andre), etablere Individuell plan og sikre kontinuitet i oppfølgingen. Sykehuset har fremmet forslag om å bidra med fast ukentlig aktivitet for innsatte mindreårige gutter, eksempelvis en fast tid hver uke hvor de kan snakke om ulike temaer som kjønnsykdommer, psykisk helse, søvn, traumer osv.

Dette ser vi er positive initiativ og forhåpentligvis tiltak som vil kunne komme de mindreårige innsatte til gode, samt styrke samhandlingen mellom aktuelle instanser.

Avslutning av oppfølging

Vi avslutter med dette oppfølgingen av besøket overfor Sykehuset Østfold, Klinikk for psykisk helsevern og rusbehandling.

For sivilombudet

Helga Fastrup Ervik
avdelingssjef

Tonje Østvold Byhre
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent etter gjeldende interne rutiner og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Kopi til:

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE

INDRE ØSTFOLD FENGSEL AVDELING EIDSBERG

Postboks 34

Postboks 694

1861

4302

TRØGSTAD

SANDNES